

[illegible]

Ketvirtadienis, 1947.III.13

- PREZ. TRUMANAS PAREIKALAVO KONGRESA iki 1948 m. birželio mėn. suteikti Graikijai ir Turkijai finansinę JAV pagalbą 400 mil. dol. sumai, be to, įgalioti vyriausybę nusiųsti į tas valstybes civilinį bei militarinį personalą, kuris pagelbėtų joms atsistatyti ir prižiūrėtų, kad tikslingai būtų realizuojamas skirtasis kreditas. Rimta pasaulio padėtis, - pareiškė vakar prezidentas, - privertė mane pasirūdyti prieš Kongresą. Yra liečiama mūsų užsienio politika ir nacionalinis saugumas. Graikija prašo pagalbos, kurios reikalingumas pasitvirtina, ir prezidentas netiki, kad Kongresas bus kurčias. Militantinei mažumai Graikijoje pavyko sukelti politinį chaosą. Keli tūkstančiai teroristų, kuriems vadovauja komunistai, priešinas vyriausybei. Reikia pagalbos ginklų ir kitokios, kad Graikija atsistotų ant kojų, juoba kad D. Britanija po šio mėnesio nebeįstengsianti remti. Nors Graikijos vyriausybė nėra tobula, bet kiekviena demokratija įmanoma koreguoti. Tenai rinkimai pareiškė tautos valią. Jei Graikija patektų į mažumos rankas, tai kiltų pavojus ir Turkijai, net visuose Art. Rytuose galėtų prasidėti neramumas bei sąmyšis. Turkijai reikalinga pagalba, kad modernizuotų ir tuo būdu išlaikytų savarankiškumą. JAV vienintelė šalis, galinti šiuo metu suteikti tiems kraštams pagalbą. JAV politikos tikslas sudaryti sąlygas, kad ne tik JAV, bet ir kitos tautos gyventų laisvos, be prievartos. Mes savo tikslą pasieksime, jei pagelbėsime laisviems kraštams prieš sąjūdžius, kurie nori priimti totalitarinius režimus. Amerika pareiškė protestą prieš Jaltos susitarimų laužymą Lenkijoje, Rumunijoje ir Bulgarijoje per rinkimus, kur griebtasi prievartos bei įbauginimo. Panašūs dalykai dedasi dar ir kituose kraštuose. Kiekviena tauta turi pasirinkti sau vieną iš dviejų gyvenimo formų: arba formą, kuri remiasi daugumos valia, pripažįstančią laisvės institucijas ir garantuojančią žmogaus laisvės; arba formą, kur įsigalėjusi mažuma, įvedusi teroro ir priespaudos režimą, kontroliuojanti spaudą ir radiją, klastojanti rinkimus. Status quo nėra kokia šventenybė, tačiau jis negali būti keičiamas prievarta arba taip, kad pažeistų JT chartą. Tuoju ir pasiryžę turime veikti, - pabrėžė prez. Trumanas. Pasaulio laisvosios tautos prašo, kad mes remtume jas kovoje dėl laisvės. Londono žiniomis, daugelis Kongreso narių reiškia prez. Trumano pareiškimams pritarimą. Senat.

Vandenbergas pabrėžęs, kad tokioje kritiškoje padėtyje turi remti prezidentą. Iš Londono pareiškama, jog laukiama debatų, kurie būsią reikšmingiausi JAV istorijoje. Min.pirm.Caldaris telegrama pranešęs, jog po prez.Trumano pareiškimo Graikijoje padėtis palengvėjanti.

- BEVINAS PAPUNKČIUI ATRĖMĖ, kaip Londonas sako, per vakarykštį Maskvos konferencijos posėdį užvakar padarytus Molotovo visus priekaištus dėl vakarinės Vokietijos, ypač britų zonos, demilitarizacijos. Iš tiesnė demilitarizacija čia, girdi, suvedama į tą faktą, kad sovietai nevykdo Potsdamo susitarimo dėl ekonominio Vokietijos vieningumo. Molotovo istoriją apie esančius ginkluotus vokiečių kariuomenės junginius Bevinas laiko pasaka; jie tetarnauja kaip darbo kuopos, vadovaujamos britų karininkų. Iš savo pusės Bevinas iškėlė klausimą: kiek sovietai turi vokiečių belaisvių ir kada juos paleis? Esą kalbų apie milijonus tų belaisvių ir kad jie įjungiami į sovietų kariuomenę. Kiek sovietai ištransportavo iš Vokietijos pramonės įrengimų ir kas dar liko? Ar sunaikinti karo metu sovietams patekę vokiečių laivyno vienetai? Kol bus neatsakyta į šiuos klausimus, pareiškė Bevinas, tol negali būti kalbos apie davimą Kontr.Tarybai direktyvų Molotovo siūlomajam nuginklavimo planui išdirbti. Ne tik ginklavimo potencialo palikimas, bet ir mažas taikos meto pramonės potencialas gali pasėti Vokietijoje karo sėklas. Marshallis ir Bidault palaikė Bevino pareiškimus. Molotovas, atsakydamas pareiškęs, jog sovietai duosią informaciją apie karo belaisvius, jei tatai padarys ir kitos valstybės. Vokiečių laivyno junginių sulikvidavimas esąs uždelstas, bet Molotovas pažada terminą nustatyti. Jis pritaria, kad Vokietijai reikalinga pramonė, įgalinanti, ją pačią iš savęs gyventi. Apskritai, jo nuomone Bevino pareiškimai paaiškina tam tikrų neaiškumų. Londono korespondentas P.Pettersen sako, jog po užvakarykštės Molotovo kalbos "Maskvoje politinė atmosfera įkaito", ypač dėl to, kad paliečiami nebe vien Vokietijos, bet ir keturių didžiųjų santykiai. Londono žiniomis, iš Kinijos užs.reik.ministerijos pareikšta, jog Kinija protestuojanti, kad jos klausimas būtų svarstomas Maskvos konferencijoje - nesvarbu ar jos atstovas dalyvautų, ar ne. Sovietų pasiuntiniai iš Vašingtono, Londono ir Paryžiaus pašaukti į Maskvą. "Manchester Guardian" pastebi, jog sovietai Kinijos klausimą kelia, turėdami nerimo dėl Tol.Rytų.

- CHURCHILLIS PAREIŠKĖ OPOZICIJOS NEPASITIKEJIMĄ britų vyriausybei per vakar pasibaigusius Žem.Ramų debatus dėl D.Britanijos ekonominės padėties, bet tas pareiškimas 374 balsais prieš 198 atmetas. Kaip Londonas praneša, Churchillis kaltino, kad karo pabaigoj buvusi tautos vienybė suskaldyta, Darbo partijai siekiant viešpatavimo. Jis priekaištavo dėl duonos ir kuro stokos. Jam pakartotinai pareiškus, kad Anglijoje žmonės negali kiek reikiant maitintis, parlamente pasigirdę balsai "Nesąmonė!"; tada Churchillis pasakęs, jog Belgijoje, Olandijoje ir Danijoje geriau maitinamasi, nors tie kraštai buvo vokiečių okupuoti. Churchillis pasisakė prieš koaliciją. Po debatų, kuriuose, kaip Attlee pastebėjo, pasiekta vieningumo, gautas pritiriamas vyriausybės planams dėl krašto ekonominės padėties.

- PIJUS XII, Muncheno žiniomis, vakar Sikstinos koplyčioje atšventė savo 8 metų intronizacijos sukaktį. Iškilnėje dalyvavę 16 kardinolų, 40 vyskupų ir visas diplomatinis korpusas.

- BELGIJOJ PASITRAUKUS VYRIAUSYBEI, Londono žiniomis, princas regentas naują vyriausybę sudaryti pavedė socialistų vadui Spaak.

- NUO SAULĖS NUSILEIDIMO IKI UŽTĖKEJIMO, Londono žiniomis, Jeruzalėj žydų kvartaluose uždrausta vaikščioti. Įvyko vėl sprogimų.